

Memo

memonummer 1
datum 7 maart 2017
aan Arco van Houwlingen
van Sjoerd van Eijk
kopie Michel Braad,
Linda Smitskamp
project Grechtkade West
projectnr. 404556
betreft Oplegnotitie nav nieuwe Wet Natuurbescherming

Aanleiding

In opdracht van het Hoogheemraadschap de Stichtse Rijnlanden is door Antea Group in 2016 een Natuurtoets opgesteld voor de kadeverbetering langs de westkant van de Grecht (Antea Group, 2016a). Daarnaast is naar aanleiding hiervan een aantal vervolgonderzoeken naar soorten uitgevoerd (Antea Group, 2016b). Op basis van de uitkomsten van deze onderzoeken is voor een aantal soorten een ontheffing aangevraagd voor het kunnen uitvoeren van de werkzaamheden. Deze ontheffing is ten tijde van het opstellen van deze memo nog in behandeling bij het bevoegd gezag Rijksdienst voor Ondernemend Nederland (RVO)¹. De opgestelde rapporten zijn gebaseerd op de toentertijd geldende natuurwetgeving, namelijk de Flora- en faunawet en Natuurbeschermingswet 1998 (en de NNN). Per 1 januari 2017 is echter de Wet natuurbescherming (Wnb) in werking getreden. Deze wet heeft de Flora- en faunawet en Natuurbeschermingswet 1998 (en Boswet) vervangen. Mogelijk heeft de wetswijziging invloed op de conclusies van de eerder opgestelde documenten. In voorliggende oplegnotitie is dit onderzocht en is het voornemen getoetst aan de Wet natuurbescherming².

Wijzigingen in de natuurbescherming

De Wet natuurbescherming brengt enkele wijzigingen met zich mee wat betreft natuurbescherming. In de nieuwe Wet natuurbescherming treedt de provincie op als bevoegd gezag (met uitzondering van landelijke projecten). Inhoudelijk zijn als gevolg van de wetswijziging voornamelijk (maar niet uitsluitend) veranderingen opgetreden in de soortenbescherming (voorheen geborgd door de Flora- en faunawet). Zo zijn na de inwerkingtreding veel zeevissen, zoetwatervissen, dagvlinders en plantensoorten niet meer beschermd. Echter hebben een aantal vlinder-, libel- en plantensoorten bij de inwerkingtreding van de Wnb een beschermde status gekregen. Daarnaast geldt voor een aantal soorten die voorheen op Tabel 1 van de Flora- en faunawet stonden (hiervoor gold standaard een vrijstelling), geen vrijstelling meer in bepaalde provincies.

Doel en methodiek

Het doel van voorliggende oplegnotitie is om te bepalen wat de gevolgen zijn van de wetswijziging voor de conclusies uit de uitgevoerde onderzoeken. Middels gegevens uit het NDFF (Nationale Databank Flora en Fauna; 2012-2017) in combinatie met de kennis van aanwezige biotopen is bepaald of binnen de invloedssfeer van het project 'nieuwe' beschermde soorten voor kunnen komen. Vervolgens is gekeken of sprake is van effecten op deze soorten. Daarna wordt bepaald wat de gevolgen van de wetswijziging zijn op soorten die reeds zijn behandeld in de Natuurtoets. Tot slot wordt ingegaan op de conclusies die getrokken zijn rond de gebiedenbescherming.

---

¹ Gezien het tijdstip van indienen in relatie tot het ingaan van de nieuwe Wet Natuurbescherming wordt deze aanvraag door RVO getoetst aan de nieuwe wet. Zolang de ontheffing nog in behandeling is, is er geen nieuwe / aanvullende actie vereist.

² In voorliggende notitie wordt niet ingegaan op de bescherming van houtopstanden.

Soortbescherming

In de Wnb is de soortbescherming opgedeeld in drie categorieën. Voor elke categorie gelden verschillende verbodsbepalingen die zijn vermeld in artikel 3.1, 3.5 en 3.10 van de Wnb. Het gaat om de volgende drie categorieën:

1. soorten van de Vogelrichtlijn;
2. soorten van de Habitatrichtlijn, inclusief bijlage I en II uit Verdrag van Bern en bijlage I uit Verdrag van Bonn;
3. 'andere soorten' (onderdeel A 'fauna' en onderdeel B 'flora').

Met name in categorie 3 ('andere soorten') zijn een groot aantal soorten vermeld die voorheen nog geen beschermd status kenden. In onderstaande paragrafen wordt op basis van de bureaustudie middels NDFF en de biotopen in het plangebied ingeschat of hier nieuw beschermde soorten voor kunnen komen.

Voorkomen nieuw beschermde soorten en mogelijke effecten

Nieuw beschermde insectensoorten

De nieuw beschermde insectensoorten (waaronder vlinder- en libellensoorten) hebben allen zeer specifieke, en unieke, biotoopeisen. Dergelijke unieke biotopen komen niet voor binnen het plangebied. Uit de NDFF data komen geen waarnemingen van beschermde soorten uit deze soortgroep naar voren in het plangebied of de directe omgeving. Het voorkomen van deze soorten binnen het plangebied kan worden uitgesloten. Daarmee kunnen ook effecten worden uitgesloten.

Nieuw beschermde vissoorten

De nieuw beschermde vissoorten hebben allen zeer specifieke, en unieke, biotoopeisen (zoals snelstromend water of brede rivieren). Dergelijke unieke biotopen komen niet voor binnen het plangebied. Ze zijn tijdens het veldbezoek ook niet aangetroffen. Uit NDFF komen geen waarnemingen van beschermde soorten uit deze soortgroep naar voren in het plangebied of de directe omgeving. Het voorkomen van deze soorten binnen het plangebied kan worden uitgesloten. Daarmee kunnen ook effecten worden uitgesloten.

Nieuw beschermde plantensoorten

De nieuw beschermde plantensoorten hebben allen zeer specifieke standplaatsfactoren. Dergelijke standplaatsfactoren komen niet voor binnen het voedselrijke en intensief beheerde plangebied. Uit NDFF komen geen waarnemingen van beschermde soorten uit deze soortgroep naar voren in het plangebied of de directe omgeving. Het voorkomen van deze soorten binnen het plangebied kan worden uitgesloten. Daarmee kunnen effecten van deze soorten ook worden uitgesloten.

Wijzigingen bescherming reeds vastgestelde soorten

Uit de Natuurtoets (Antea Group, 2016a) en vervolgonderzoeken (Antea Group, 2016b) is gebleken dat in de omgeving van het plangebied de bittervoorn, kleine modderkruiper, rivierdonderpad, rugstreepad en noordse woelmuis aanwezig zijn. Daarnaast zijn jaarrond beschermde nesten van de huismus, ooievaar en buizerd in het plangebied aanwezig. Ook zijn (algemene) broedvogels, vleermuizen en bepaalde plantsoorten te verwachten. De consequenties van de wetswijziging voor deze soorten worden onderstaand beschreven.

Bittervoorn, kleine modderkruiper en rivierdonderpad

In het plangebied komen de vissoorten bittervoorn, rivierdonderpad en kleine modderkruiper voor. De bescherming van deze soorten vervalst onder de Wet Natuurbescherming. Daarmee vormt het voorkomen van deze soorten geen belemmering voor het uitvoeren van de geplande werkzaamheden. Wel verdient het de aanbeveling om vanuit de zorgplicht (zie verderop in deze notitie) de werkzaamheden alsnog buiten de kwetsbare periode van deze (en andere) vissoorten uit te voeren. De voor de bittervoorn aangevraagde ontheffing zal naar verwachting afgewezen worden omdat de beschermde status is vervallen.

Noordse woelmuis

De noordse woelmuis komt voor in het plangebied. Deze soort blijft onder de Wet natuurbescherming beschermd (artikel 3.5). Een ontheffing voor het mogen uitvoeren van de werkzaamheden blijft noodzakelijk. De randvoorwaarden die uit de ontheffing komen, zijn leidend voor de uitvoering.

Rugstreeppad

De rugstreeppad komt voor in het plangebied. Deze soort blijft onder de Wet natuurbescherming beschermd (artikel 3.5). Een ontheffing voor het mogen uitvoeren van de werkzaamheden blijft noodzakelijk. De randvoorwaarden die uit de ontheffing komen zijn leidend voor de uitvoering.

Jaarrond beschermde nesten van de huismus, ooievaar en buizerd

In het plangebied zijn nesten van de huismus, ooievaar en buizerd aanwezig. Deze soorten kennen een vermelding op de "Aangepaste lijst met jaarrond beschermde vogelnesten" (LNV, 2009). Deze lijst blijft onder de nieuwe Wet Natuurbescherming van kracht waardoor de nesten hun jaarrond beschermde status behouden. De randvoorwaarde van het werken buiten het broedseizoen op de locaties waar deze soorten voor komen blijft van kracht. Tijdens het broedseizoen moet een afstand van minimaal 75 meter van deze nesten gehouden worden.

Algemene broedvogels

Ook in de Wet natuurbescherming blijven in gebruik zijnde nesten van vogels beschermd. De conclusie met betrekking tot algemene broedvogels uit de Natuurtoets blijft gelijk (Antea Group, 2016a). Verstoring van broedende broedvogels moet worden voorkomen. Om het waterbergingsgebied in het broedseizoen onder water te mogen zetten blijft een ontheffing nodig. Ook blijft de voorwaarde voor het werken in een straal van 200 meter van de nessen tijdens het broedseizoen in stand.

Planten

In de Natuurtoets wordt aangegeven dat voorafgaand aan de werkzaamheden aan het waterbergingsgebied, dit gebied moet worden bekeken op het voorkomen van de brede orchis en mogelijk de rietorchis. Deze planten zijn in de Wet natuurbescherming niet meer beschermd. Daarmee vormt het voorkomen van deze soorten geen belemmering voor het uitvoeren van de geplande werkzaamheden. Wel verdient het de aanbeveling om vanuit de zorgplicht (zie verderop in deze notitie) voorafgaand aan de werkzaamheden alsnog een ecooloog de aanwezige orchissen te laten verplanten.

Vleermuizen

De Grecht is een vliegroute voor watervleermuizen en meervleermuizen. Vleermuizen blijven beschermd onder de Wet natuurbescherming (artikel 3.5). De conclusie uit de rapporten rond vleermuizen blijft van kracht. Om effecten op deze soorten te voorkomen mag het plangebied tijdens de uitvoering niet verlicht worden tijdens de vliegperiode van vleermuizen (april – oktober).

Zorgplicht

In de Wet natuurbescherming is, net als in de Flora- en faunawet, een zorgplicht opgenomen. De zorgplicht houdt in dat planten en dieren niet onnodig vernield/gedood of verstoord mogen worden. De initiatiefnemer/uitvoerder is verantwoordelijk voor een adequate naleving van de algemene zorgplicht tijdens de uitvoering van de werkzaamheden. Hier treden geen veranderingen op ten opzichte van eerdere wetgeving.

Gebiedenbescherming

De veranderingen wat betreft gebiedsbescherming zijn in de Wet Natuurbescherming marginaal. Zoals al aangekondigd in de Natuurtoets is de status van het beschermd natuurmonument van de Kamerikse Nessen komen te vervallen vanaf 1 januari 2017. De bescherming van de natuurlijke waarden in het gebied loopt echter door via de soortenbescherming en het NNN. De randvoorwaarde uit de rapporten om binnen een straal van 200 meter van de nessen alleen buiten het broedseizoen te werken, blijft daarmee overeind. Voor het overige zijn er geen belemmeringen voor de uitvoering van het project vanuit de gebiedenbescherming.

Conclusie

De inwerkingtreding van de Wet natuurbescherming per 1 januari 2017 leidt tot verandering van de conclusies gesteld in de Natuurtoets (Antea Group, 2016a) en de vervolgonderzoeken (Antea Group, 2016b).

- De bescherming van de aanwezige vissoorten bittervoorn, rivierdonderpad en kleine modderkruiper is met de komst van de nieuwe wet vervallen. Het werken buiten de kwetsbare periode is daarmee niet meer wettelijk vereist, maar vanuit de zorgplicht wel wenselijk.
- De beschermde status van de brede orchis en de rietorchis is in de nieuwe wet vervallen. Het verplaatsen van exemplaren voor het uitvoeren van werkzaamheden is daarmee niet meer wettelijk vereist, maar vanuit de zorgplicht wel wenselijk.
- De randvoorwaarde om buiten het broedseizoen te werken rond jaarrond beschermde nesten (75 meter) en rond de nessen (200 meter) blijft overeind. Ook moet bij de uitvoering van de werkzaamheden rekening gehouden worden met het voorkomen van verstoring van broedende vogels.
- De conclusies rond de noordse woelmuis, vleermuizen en de rugstreeppad veranderen niet. Voor de noordse woelmuis en de rugstreeppad blijft een ontheffing nodig. Voor vleermuizen moet in de periode april – oktober rekening worden gehouden met verlichting van het werkgebied.
- Het voorkomen van nieuw beschermde soorten in het plangebied kan worden uitgesloten.
- De reeds aangevraagde ontheffing voor het uitvoeren van werkzaamheden wordt door RVO beoordeeld op basis van de nieuwe wet. Er is vooralsnog geen nieuwe / aanvullende actie vereist.
- Vanuit de gebiedenbescherming blijft de randvoorwaarde voor het werken buiten een straal van 200 meter van de nessen in het broedseizoen in stand.

Bronnen

Antea Group, 2016a. Kaderverbetering Grechtkade West.

Antea Group, 2016b. Grechtkade West. Nader onderzoek vogels, kleine grondgebonden zoogdieren en amfibieën.

datum vrijgave	beschrijving revisie	goedkeuring	vrijgave
		L Smitskamp	A van Houwelingen